

NAFAKA YÜKÜMLÜLÜĞÜNE UYGULANACAK KANUNA DAİR SÖZLEŞME

Bu Sözleşmeyi imzalayan Devletler,

Büyüklere karşı nafaka yükümlülüğüne uygulanacak kanunla ilgili müşterek hükümler tesis etmek ve,

Bu hükümlerle 24 Ekim 1956 tarihli, çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme hükümleri arasında ahenk sağlamak arzusunu taşıyarak ,

Bu maksatla bir Sözleşme akdetmeyi kararlaştırmışlar ve aşağıdaki hükümlerde mutabık kalmışlardır:

BÖLÜM 1

Sözleşme'nin Uygulama Alanı

Birinci Madde

Bu Sözleşme, nesebi sahih olmayan bir çocuğa karşı nafaka yükümlülüğü de dahil, aile, hısımlık, evlilik veya sıhriyet ilişkilerinden doğan nafaka yükümlülüklerine uygulanır.

Madde 2

Sözleşme, münhasıran nafaka yükümlülüğü konusundaki kanunlar çatışmasını düzenler.

Sözleşme'nin uygulanmasıyla verilmiş kararlardan, birinci maddede öngörülen ilişkilerden birinin var olduğu yargısı çıkartılamaz.

Madde 3

Sözleşme ile saptanan kanun, akit olmayan bir Devletin kanunu dahi olsa, hiçbir mütekabiliyet şartına bağlanmaksızın uygulanır.

BÖLÜM II

Uygulanacak Kanun

Madde 4

Birinci maddede öngörülen nafaka yükümlülüğünü nafaka alacaklısının mutad olarak oturduğu yer kanunu düzenler.

Alacaklının mutad olarak oturduğu yerin değişmesi halinde, değişikliğin vuku bulduğu andan itibaren, mutad olarak oturduğu yeni yerin kanunu uygulanır.

Madde 5

Alacaklı, 4 üncü maddede öngörülen kanun gereğince borçludan nafaka alamazsa, müşterek milli kanun uygulanır.

Madde 6

Alacaklı, 4 ve 5 inci maddelerde öngörülen kanunlar gereğince borçludan nafaka alamazsa, başvuru mercii kanunu uygulanır.

Madde 7

Civar hısımlar ve sıhri hısımlar arasındaki nafaka ilişkilerinde, borçlu, alacaklının talebine karşı, müşterek milli kanunları uyarınca veya, aynı vatandaşlığı haiz değillerse, mutad olarak oturduğu yer kanunu uyarınca kendisi bakımından yükümlülük bulunmadığı itirazını ileri sürebilir.

Madde 8

4 ila 6 ncı maddelere aykırı olarak, boşanma kararının verildiği veya tanındığı akit Devlette boşanmaya uygulanan kanun, boşanmış karı koca arasındaki nafaka yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerle dair kararların gözden geçirilmesini de düzenler.

Yukarıdaki fıkra ayrılığa, evliliğin iptaline veya butlanına da uygulanır,

Madde 9

Bir kamu kuruluşunun alacaklıya yaptığı edaları borçludan istirdat etme hakkı, kuruluşu düzenleyen kanuna tabidir.

Madde 10

Nafaka yükümlülüğüne uygulanacak kanun, özellikle aşağıdaki hususları tayin eder:

1. alacaklının ne ölçüde ve kimden nafaka talep edebileceği;
2. nafaka davasını açmaya kimin ehil olduğu ve davanın hangi süreler içinde açılabileceği;
3. alacaklıya nafaka ödeyen kamu kuruluşu yaptığı edaların iadesini isterse, borçlunun yükümlülük sınırlarının neler olacağı.

Madde 11

Sözleşmenin tayin ettiği kanunun uygulanmasından, ancak, kanun kamu düzeniyle açıkça bağdaşmıyorsa vazgeçilebilir.

Bununla beraber, uygulanacak kanunda değişik hükümler bulunsa bile, nafaka borcunun miktarının saptanmasında , alacaklının ihtiyaçları ve borçlunun geliri göz önünde bulundurulur.

BÖLÜM III

Çeşitli Hükümler

Madde 12

Sözleşme, bir akit Devlette, Sözleşmenin Devlette yürürlüğe girmesinden önceki dönemde ileri sürülmüş nafaka taleplerine uygulanmaz.

Madde 13

Her akit Devlet, 24 üncü maddeye uygun olarak, Sözleşme'yi sadece:

1. karı kocalar ve eski karı kocalar arasındaki;
2. 21 yaşından küçük ve evlenmemiş kimselere karşı olan nafaka yükümlülüklerine uygulamak hakkını saklı tutabilir.

Madde 14

Her akit Devlet, 24 üncü maddeye uygun olarak» Sözleşme'yi:

1. civar hısımlar arasındaki;
2. sıhrî hısımlar arasındaki ;
3. boşanma, ayrılma , evliliğin iptali veya butlanı kararı gaip tarafın mutad olarak oturmadığı bir Devlette gıyapta verilmişse, boşanmış, ayrılmış veya evliliklerinin iptaline veya butlanına karar verilmiş karı kocalar arasındaki nafaka yükümlülüklerine uygulamamak hakkını saklı tutabilir.

Madde 15

Her akit Devlet, alacaklı ve borçlu bu Devletin vatandaşı iseler ve borçlunun mutad olarak oturduğu yer bu Devlette bulunuyorsa, mercilerinin kendi iç kanununu uygulayacaklarını belirten bir ihtirazi kaydı, 24 üncü maddeye uygun olarak dermeyan edebilir.

Madde 16

Nafaka yükümlülüğü konusunda, ülkeye veya kişiye uygulanacak iki veya birçok hukuk sistemi öngören bir Devletin kanunu dikkate alınacaksa - alacaklının veya borçlunun mutad olarak oturduğu yer kanununa veya müşterek milli kanuna atıf yapılması gibi - bu Devlette yürürlükte olan kuralların saptadığı sistemi veya bu kurallar yoksa,

ilgililerin en yakından bağlı oldukları sistemi uygulamak gerekir.

Madde 17

Nafaka yükümlülüğü konusunda kendi hukuk kurallarına sahip çeşitli toprak birimleri bulunan bir akit Devlet , sadece bu toprak birimlerini ilgilendiren kanunlar çatışmasında , Sözleşme'yi uygulamak zorunda değildir.

Madde 18

Sözleşme, Taraf olan Devletler arasındaki ilişkilerde, 24 Ekim 1956 tarihinde Lahey'de akdedilmiş olan, Çocuklara Karşı Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme'nin yerini alır.

Ancak, 13 üncü maddede öngörülen ihtirazi kayıtlarla, 21 yaşından küçük ve evlenmemiş bir kimseye karşı nafaka yükümlülüğünü bu Sözleşme'nin uygulama alanı dışında bırakan Devlete birinci fıkra uygulanmaz.

Madde 19

Sözleşme, bir akit Devletin Taraf olduğu veya olacağı ve bu Sözleşme'nin düzenlediği konulara ilişkin hükümler ihtiva eden milletlerarası belgeleri etkilemez.

BÖLÜM IV

Son Hükümler

Madde 20

Sözleşme, Devletler özel Hukuk Lahey Konferansı'nın Onikinci dönem toplantısı sırasında, Üyesi olan Devletlerin imzasına açıktır.

Sözleşme onaylanacak, kabul veya tasvip edilecek ve onay, kabul veya tasvip belgeleri Hollanda Dışişleri Bakanlığı'na tevdi edilecektir.

Madde 21

Onikinci dönem toplantısından sonra Konferans'a üye olan veya Birleşmiş Milletler Örgütü'ne veya onun bir İhtisas Kuruluşuna dahil bulunan veya Milletlerarası Adalet Divanı'nın Statüsüne Taraf olan her Devlet bu Sözleşme'ye , 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yürürlüğe girmesinden sonra katılabilir.

Katılma belgesi Hollanda Dışişleri Bakanlığı'na tevdi edilecektir.

Madde 22

Her Devlet, imza, onay, tasvip, kabul veya katılma sırasında , Sözleşme'nin, milletlerarası alanda temsil ettiği toprakların tümüne veya bunlardan birine veya birkaçına teşmil olunacağını beyan edebilir. Bu beyan, Sözleşme'nin bahse konu Devlet bakımından yürürlüğe girdiği tarihte hüküm ifade edecektir.

Bundan sonra yapılacak bu nitelikte, her teşmil, Hollanda Dışişleri Bakanlığı'na tebliğ edilecektir.

Madde 23

Nafaka yükümlülüğü konusunda farklı hukuk sistemlerinin uygulandığı iki veya birçok toprak birimine sahip olan her akit Devlet, imza, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında , bu Sözleşme'nin , bu toprak birimlerinin tümüne veya aralarından birine veya birkaçına teşmil olunacağını beyan edebilir ve yeni bir beyan yapmak suretiyle, bu beyanı her zaman değiştirebilir.

Sözleşme'nin hangi toprak birimine uygulanacağını açıkça belirtecek olan bu beyanlar Hollanda Dışişleri Bakanlığı'na tebliğ edilecektir.

Madde 24

Her Devlet, en geç, onay, kabul, tasvip veya katılma sırasında, 13 ila 15 inci maddelerde öngörülen ihtirazı kayıtlardan birini veya birkaçını dermeyeran edebilir. Hiçbir başka ihtirazı kayıt kabul edilmeyecektir.

Aynı şekilde, her Devlet , 22 nci maddeye uygun olarak, Sözleşme'nin teşmilini tebliğ ederken, teşmile konu olan toprakların tümü veya bunların bazılarıyla sınırlı hüküm ifade etmek üzere, söz konusu ihtirazî kayıtlardan birini veya birkaçını dermeyeran edebilir.

Her akit Devlet, dermeyeran etmiş olduğu bir ihtirazi kaydı her zaman geri alabilir. Bu geri alma Hollanda Dışişleri Bakanlığı'na tebliğ edilecektir.

İhtirazî kaydın hükmü, yukarıdaki fıkrada öngörülen tebliği izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü sona erecektir.

Madde 25

Sözleşme, 20nci maddede Öngörülen, onay, kabul veya tasvip belgelerinden üçüncüsünün tevdiini izleyen Üçüncü takvim ayının birinci günü yürürlüğe girecektir.

Bilâhare Sözleşme:

- sonradan onaylayan, kabul eden veya tasvip eden her imzalayan Devlet için, onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdiini izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü;

- katılan her Devlet için , katılma belgesinin tevdiini izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü;

- 22 nci maddeye uygun olarak, Sözleşme'nin teşmil olunduğu topraklar için, söz konusu maddede öngörülen tebliği izleyen üçüncü takvim ayının birinci günü yürürlüğe girecektir.

Madde 26

Sözleşme, sonradan onaylayan, kabul eden veya tasvip eden veya katılan Devletler için dahi, 25 inci maddenin birinci fıkrasına uygun olarak, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl sürelidir,

Fesholunmadıkça, Sözleşme, beşer yıllık sürelerle zımnem yenilenecektir.

Fesih, beş yıllık sürenin bitiminden en az altı ay önce Hollanda Dışişleri Bakanlığı'na tebliğ edilecektir. Fesih, Sözleşme'nin uygulandığı toprakların bazıları ile sınırlandırılabilir.

Fesih, sadece bunu tebliğ eden Devlet için hüküm ifade eder. Sözleşme diğer âkit Devletler için yürürlükte kalacaktır.

Madde 27

Hollanda Dışişleri Bakanlığı, Konferansın Üye Devletlerine ve 21 inci maddenin hükümlerine uygun olarak , Sözleşme 'ye katılacak Devletlere aşağıdaki hususları tebliğ edecektir:

1. 20 nci maddede öngörülen imza, onay, kabul ve tasvipleri;
2. 25 inci maddenin hükümlerine uygun olarak, Sözleşme'nin yürürlüğe gireceği tarihi;
3. 21 inci maddede öngörülen katılmaları ve bunların hüküm ifade edeceği tarihi;
4. 22 nci maddede Öngörülen teşmilleri ve bunların hüküm ifade edecekleri tarihi;

5. 23 Üncü maddede sözü edilen beyanlarla bunlardaki değişiklikleri ve bu beyanlarla değişikliklerin hüküm ifade edecekleri tarihi ;

6. 26 nci maddede Öngörülen fesihleri;

7. 13 ila 15 ve 24 üncü maddelerde öngörülen ihtirazî kayıtları ve 24 üncü maddede öngörülen ihtirazî kayıtların geri alınmasını.

Teyiden, usulüne uygun şekilde yetkili kılınmış aşağıdaki imza sahipleri bu Sözleşme'yi imzalamışlardır.

Fransızca ve İngilizce dillerindeki her iki metinde aynı şekilde geçerli olmak ve Hollanda Dışişleri Bakanlığı arşivlerine tevdi edilmek ve onaylı bir örneği, diplomasi yolu ile , Onikinci dönem toplantısı sırasında Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı Üyesi Devletlere verilmek üzere, bir tek nüsha halinde, 2 Ekim 1973 günü Lahey'de düzenlenmiştir.

